

2022/2147(INI)

31.1.2023

STANOVISKO

Výboru pre dopravu a cestovný ruch

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k posúdeniu nového oznámenia Európskej komisie o najvzdialenejších
regiónoch
(2022/2147(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Beata Mazurek

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre dopravu a cestovný ruch vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže najvzdialenejšie regióny sú neoddeliteľnou súčasťou EÚ a predstavujú príležitosti aj výzvy súvisiace s ich vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity, s vplyvmi zmeny klímy a obmedzeniami v oblasti mobility, dostupnosti a prepojenosti; keďže tieto regióny by mali mať prístup k finančným nástrojom a programom EÚ na podporu mobility, dopravy a cestovného ruchu;
- B. keďže najvzdialenejšie regióny sú vo veľkej miere závislé od dopravy, najmä leteckých a námorných spojení ako svojich jediných väzieb s kontinentom, a čelia dodatočným nákladom súvisiacim s dovozom a vývozom tovaru a služieb, ich regionálnym hospodárskym rozvojom a prepravou cestujúcich; keďže v prípade súostroví dvojitý ostrovný charakter tieto výzvy zhoršuje;
- C. keďže najvzdialenejšie regióny sa vyznačujú svojou odľahlosťou a ostrovným charakterom, v dôsledku čoho sú ešte zraniteľnejšie; keďže sú obzvlášť závislé od činností založených na modrom hospodárstve, ako je námorná doprava, lodná doprava a cestovný ruch; keďže prístavy sú dôležitými uzlami pre prepravu tovaru a cestujúcich;
- D. keďže zníženie emisií v odvetví námornej a leteckej dopravy je potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode a európskom právnom predpise v oblasti klímy¹; keďže najvzdialenejším regiónom by sa mal poskytnúť dostatočný čas na prispôsobenie sa takejto transformácii;
- E. keďže cestovný ruch tvorí významný podiel hospodárstiev najvzdialenejších regiónov; keďže toto odvetvie výrazne zasiahla kríza spôsobená ochorením COVID-19 a rastúce ceny energie, palív a potravín v dôsledku nezákonnej invázie Ruska na Ukrajinu; keďže musí reagovať aj na zelenú a digitálnu transformáciu;
- F. keďže odvetvie modrého hospodárstva zohráva kľúčovú úlohu v hospodárskom raste a prosperite najvzdialenejších regiónov; keďže pobrežný a námorný cestovný ruch predstavuje 60 % zamestnanosti v modrej ekonomike a potrebuje vysokokvalifikovaných a zručných odborníkov;
- G. keďže v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa uznáva, že najvzdialenejšie regióny majú mimoriadne vysokú hodnotu z hľadiska biodiverzity, a potvrdzuje sa, že Komisia by uvítala začlenenie najvzdialenejších regiónov do sústavy chránených oblastí EÚ Natura 2000, čo sa zatiaľ nestalo;
- H. keďže najvzdialenejšie regióny sú obzvlášť ohrozené dôsledkami zmeny klímy napriek

---

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

tomu, že významne k jej príčinám neprispievali;

- I. keďže v záujme spojenia hospodárskeho rozvoja s ochranou zraniteľných ekosystémov by najvzdialenejšie regióny mali využiť svoj veľký potenciál na rozvoj kľúčových odvetví, ako je ekoturizmus a iné pododvetvia cestovného ruchu, udržateľná mobilita, obehové hospodárstvo a energia z obnoviteľných zdrojov, ktoré vyplývajú z ich prirodzenej polohy;
  1. opakuje, že treba zabezpečiť územnú súdržnosť všetkých najvzdialenejších regiónov prostredníctvom námornej a leteckej dopravy; keďže doprava by nemala byť ovplyvnená neúmerne vysokými nákladmi, či už ide o cestujúcich alebo tovar;
  2. víta návrh Komisie zrevidovať nariadenie o transeurópskej dopravnej sieti (TEN-T)², v ktorom sa vymedzujú potreby najvzdialenejších regiónov v oblasti prepojenosti a ktoré zdôrazňuje súdržnosť a prístupnosť ako ciele a priority, aby sa tieto regióny mohli stať oprávnenými na podporu z Nástroja na prepájanie Európy (NPE); vyzýva členské štáty a Komisiu, aby na tento účel do siete TEN-T podľa potreby zahrnuli vhodnú infraštruktúru pre tieto regióny s cieľom získať prístup k NPE s príslušnou maximálnou mierou spolufinancovania vo výške 70 % a k európskym dopravným koridorom s cieľom poskytnúť podporu okrem iného pre infraštruktúru dodávok alternatívnych palív v prístavoch, ich rozšírenie a údržbu, mestskú mobilitu, leteckú dopravu a cestnú sieť;
  3. poukazuje na to, že v predbežnej medziinštitucionálnej dohode o revízii pravidiel systému EÚ na obchodovanie s emisiami uplatniteľných na leteckú dopravu sa dospelo k záveru, že lety medzi letiskom nachádzajúcim sa v najvzdialenejšom regióne členského štátu a letiskom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte vrátane iného letiska v najvzdialenejšom regióne toho istého členského štátu by mali byť vyňaté zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami do roku 2030; domnieva sa, že podobne aj námorné plavby medzi prístavom nachádzajúcim sa v najvzdialenejšom regióne členského štátu a prístavom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte vrátane iného prístavu v najvzdialenejšom regióne toho istého členského štátu, ako aj činnosti lodí počas pobytu v týchto prístavoch by mali byť vyňaté zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami do roku 2030; poukazuje na to, že výnimky stanovené v pozícii Parlamentu z 19. októbra 2022 k iniciatíve FuelEU Maritime³ by sa mali dodržiavať a zároveň by sa mala urýchliť zelená transformácia, pričom by sa mali zohľadniť osobitné charakteristiky najvzdialenejších regiónov;
  4. vyzýva Komisiu, aby pri revízii všetkých príslušných právnych aktov zohľadnila osobitosti regiónov tým, že predloží posúdenia všetkých predpokladaných vplyvov na najvzdialenejšie regióny vrátane potrebných informácií o hospodárskych, sociálnych a environmentálnych dôsledkoch, a to v súlade s programom Komisie zameraným na lepšiu tvorbu právnych predpisov;

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 19. októbra 2022 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o využívaní palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív v námornej doprave a o zmene smernice 2009/16/ES [Prijeté texty, P9_TA(2022)0367].

5. zdôrazňuje, že balík Fit for 55 a jeho legislatívne návrhy nesprievádzalo posúdenie vplyvu špecifické pre najvzdialenejšie regióny, a zdôrazňuje, že vzhľadom na ich osobitosti a potreby potrebujú najvzdialenejšie regióny dodatočnú podporu na zaručenie spravodlivej zelenej transformácie, najmä v rámci politik balíka Fit for 55;
6. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť osobitného zaobchádzania s najvzdialenejšími regiónmi, pokiaľ ide o štátnu pomoc v oblasti dopravy, čím by sa nenarušila hospodárska súťaž na úrovni EÚ;
7. nabáda Komisiu, aby uľahčila zavádzanie nástrojov EÚ zameraných na prepojenosť a mobilitu; v tejto súvislosti považuje za dôležité predložiť konkrétne výzvy na predkladanie projektov v najvzdialenejších regiónoch v rámci programov EÚ riadených Komisiou, ako aj zorganizovať informačné dni o možnostiach, ktoré majú najvzdialenejšie regióny k dispozícii; vyzýva členské štáty, aby využili tieto možnosti financovania, napríklad výzvy na predkladanie projektov na nahradenie podmorských káblov, s cieľom zabezpečiť, aby mali najvzdialenejšie regióny do roku 2050 vysokú úroveň prepojenosti;
8. vyzýva Komisiu, aby vytvorila program osobitných alternatív pre odľahlý a ostrovný charakter najvzdialenejších regiónov (POSEI) v oblasti dopravy s cieľom kompenzovať kumulatívne znevýhodnenia a nedostatky, s ktorými najvzdialenejšie regióny zápasia, vrátane odľahlosti, nízkej prepojenosti a mobility, závislosti od leteckej a námornej dopravy a ťažkého terénu; požaduje výrazné zvýšenie rozpočtových položiek súvisiacich so súdržnosťou, najmä tých, ktoré môžu prispieť k verejným investíciám do udržateľných a digitalizovaných možností mobility a dopravnej infraštruktúry;
9. zdôrazňuje, že v usmerneniach pre TEN-T sa za prioritu uznáva zabezpečenie a zlepšenie prístupnosti a prepojenosti všetkých regiónov Únie, pričom osobitná pozornosť sa venuje najvzdialenejším regiónom a iným regiónom, ktoré majú demografické problémy a problémy v oblasti prístupnosti, ako sú ostrovné a vzdialené regióny; pripomína, že v nástroji NPE na roky 2021 – 2027 sa stanovuje maximálna miera spolufinancovania vo výške 70 % pre projekty nachádzajúce sa v najvzdialenejších regiónoch v odvetviach dopravy, digitálnych technológií a energetiky;
10. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali rozvoj udržateľnej mobility v najvzdialenejších regiónoch podporou udržateľných alternatív k fosílnym palivám a modernizácie a znižovania emisií, znečistenia ovzdušia a hluku z prístavnej a letiskovej infraštruktúry, a to aj zvyšovaním investícií;
11. vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne orgány, aby podporovali a zabezpečili diverzifikáciu druhov dopravy, a to aj tým, že podporia vytvorenie potrebnej infraštruktúry, napríklad chodníkov pre cyklistov a chodcov, s prihliadnutím na osobitosti najvzdialenejších regiónov, ako je ich orografia;
12. vyjadruje poľutovanie nad tým, že mnohým ľuďom v týchto regiónoch chýbajú základné služby vrátane prístupu k verejnej doprave, čo má dominový efekt na prístup k iným službám, vzdelávaniu a hospodárskym príležitostiam; vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi prijala ďalšie opatrenia na zlepšenie takéhoto prístupu, a to aj zavedením inovačných systémov mobility; vyzýva

na vypracovanie pilotných projektov a prípravných akcií vychádzajúcich z politík a iniciatív, ako sú plány udržateľnej mestskej mobility (pre mestskú mobilitu) a inteligentné vidiecke oblasti dopravy (pre vidiecku mobilitu), ktorých cieľom bude spojiť zainteresované strany a vytvoriť zmysluplné a konzistentné možnosti udržateľnej dopravy pre občanov aj návštevníkov;

13. pripomína, že je potrebné, aby všetky členské štáty mali modernú, bezpečnú a udržateľnú dopravnú infraštruktúru s cieľom uľahčiť cestovanie v rámci EÚ, zlepšiť prístupnosť najvzdialenejších regiónov, okrajových a odľahlých oblastí a ostrovov pre udržateľné formy vnútroeurópskeho a medzinárodného cestovného ruchu a posilniť územnú súdržnosť;
14. vyzýva Komisiu, aby vytvorila platformu technickej podpory pre najvzdialenejšie regióny s cieľom uľahčiť prístup k finančným prostriedkom EÚ v oblasti dopravy a cestovného ruchu pre veľké projekty a organizovať semináre, propagačné kampane a informačné dni o začatí výziev na financovanie alebo predkladanie projektov pre tieto regióny;
15. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť vytvorenia osobitnej značky kvality cestovného ruchu, ktorá by odrážala udržateľný, digitalizovaný cestovný ruch a gastronomickú rozmanitosť;
16. vyzýva Komisiu, aby pri formulovaní a posudzovaní vplyvu právnych predpisov v oblasti cestovného ruchu v súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zohľadnila osobitné charakteristiky a ďalšie obmedzenia najvzdialenejších regiónov, keďže hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj týchto regiónov vo veľkej miere závisí od cestovného ruchu; pripomína, že treba zaručiť riadne financovanie na zabezpečenie dostupnosti najvzdialenejších regiónov a zaručiť financovanie z prostriedkov EÚ na podporu obnovy a rozvoja udržateľného a digitalizovaného odvetvia cestovného ruchu vrátane vytvárania kvalitných pracovných miest pre toto odvetvie tým, že sa posilní celoživotné vzdelávanie a poskytnú sa komplexné príručky obsahujúce všetky dostupné informácie o možnostiach financovania EÚ;
17. uznáva, že udržateľné formy cestovného ruchu, najmä ekoturizmus, majú významný potenciál z hľadiska ďalšieho rozvoja najvzdialenejších regiónov, keďže sú spojené s mnohými rôznymi environmentálnymi, hospodárskymi a spoločenskými odvetviami a prínosmi, ktoré môžu mať značný multiplikačný účinok na iné odvetvia;
18. domnieva sa, že najvzdialenejšie regióny sa môžu stať priekopníkmi v oblasti udržateľnosti zameraním sa na udržateľný cestovný ruch vrátane malých podnikov v miestnom vlastníctve, ktorý zdôrazňuje to, čo robí destináciu jedinečnou, poskytuje pracovné miesta miestnym obyvateľom, rešpektuje miestny spôsob života a existuje v súlade s miestnymi tradíciami a prírodnými ekosystémami; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala rozvoj týchto nových obchodných modelov;
19. žiada Komisiu, aby v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci vytvorila rozpočtový riadok týkajúci sa cestovného ruchu, sprístupnila finančné prostriedky na cestovný ruch v ročných rozpočtoch Únie a zriadila európsku agentúru pre cestovný ruch;
20. vyzýva Komisiu, aby navrhla spoločnú politiku EÚ v oblasti cestovného ruchu, ktorá by

mala zabezpečiť odolnosť tohto odvetvia okrem iného proti vplyvom budúcich pandémií alebo akémukoľvek druhu udalostí, ktoré ohrozujú činnosti v oblasti cestovného ruchu, ako je zmena klímy, a mala by zohľadňovať osobitný prípad najvzdialenejších regiónov; vyzýva preto Komisiu, aby z udržateľného cestovného ruchu urobila hlavný cieľ svojej stratégie v oblasti cestovného ruchu, a nie len jeden z jej pilierov, a žiada, aby sa naň nadviazalo v súvisiacich finančných programoch a politikách EÚ;

21. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili odvetvie cestovného ruchu v najvzdialenejších regiónoch s cieľom podporiť oživenie tohto odvetvia a digitálnu a environmentálnu transformáciu s osobitným zameraním na mikropodniky, malé a stredné podniky v tomto odvetví, a to aj využitím existujúcich finančných prostriedkov EÚ a vytvorením pilotných projektov pre najvzdialenejšie destinácie;
22. vyzýva Komisiu, aby rozvíjala iniciatívy v oblasti námorného a pobrežného cestovného ruchu, najmä rozvoj a rozširovanie siete námorných trás v rámci takýchto iniciatív;
23. vyzýva členské štáty, aby uvoľnili potenciál najvzdialenejších regiónov riadnou distribúciou štrukturálnych a investičných fondov investíciami, vhodnými reformami a predkladaním návrhov na príslušné financovanie z prostriedkov EÚ, za ktoré sú zodpovedné členské štáty, a nie regióny, a podporou zelenej a digitálnej transformácie; zároveň zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny môžu byť dôležitými aktérmi pri týchto transformáciách a majú potenciál stať sa centrami ekologických a digitálnych projektov, ktoré by mohli pomôcť rozvíjať hospodársky model, ktorý si cení udržateľnosť a inovácie;
24. zdôrazňuje, že treba vypracovať pohotovostné plány pre odvetvia dopravy a cestovného ruchu v najvzdialenejších regiónoch s cieľom zabezpečiť ich odolnosť, najmä pokiaľ ide o infraštruktúru a verejné služby, a zohľadniť vplyv pandémie ochorenia COVID-19 a následné získané skúsenosti, aby sa zabránilo akýmkoľvek budúcim narušeniam základných služieb pre cestujúcich a tovar, najmä v prípade sanitárnych kríz, extrémnych výkyvov počasia alebo konfliktov, ako je nezákonná invázia Ruska na Ukrajinu;
25. zdôrazňuje, že potenciál najvzdialenejších regiónov možno rozvinúť len spoluprácou rôznych zainteresovaných strán vrátane európskych, celoštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, hospodárskych a sociálnych aktérov, občianskej spoločnosti, akademickej obce a mimovládnych organizácií; v tejto súvislosti zdôrazňuje pozitívny prínos Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov pri určovaní priorít a výziev, ktorým tieto regióny čelia, a pri stimulovaní ďalších opatrení; poukazuje na to, že spolupráca medzi najvzdialenejšími regiónmi je nevyhnutná aj na zabezpečenie holistického prístupu, ktorý zodpovedá ich osobitným potrebám a zahŕňa výmenu najlepších postupov.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	31.1.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 39 - : 0 0 : 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Zlotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania